

Steagul ROȘU

ORGAN AL COMITETULUI MUNICIPAL PETROȘANI AL P.C.R.
ȘI AL CONSILIULUI POPULAR MUNICIPAL

ANUL XXXVIII, NR. 9334 DUMINICA, 12 SEPTEMBRIE 1982 4 PAG. - 50 BANI

În lumina indicațiilor tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, pentru creșterea producției de cărbune

Asigurarea pieselor de schimb preocupare de bază a colectivului I.R.I.U.M.P.

Colectivul de oameni ai muncii de la I.R.I.U.M.P., mobilizat plenar în realizarea sarcinilor de plan, raportează, în cele opt luni care au trecut din acest an, îndeplinirea sarcinilor de plan după cum urmează: producția netă a fost realizată în proporție de 112 la sută, indicatorul piese de schimb și reparații capitale a fost depășit cu 24,6 la sută și, respectiv, 24 la sută, valoarea pieselor reconstruite în această perioadă se ridică la suma de 1558966 lei, iar beneficiul realizat este de peste 5318000 lei. Însemnate succese s-au obținut și în ce privește recuperarea și re folosirea unor materii prime cum ar fi oțel - 878 tone, cupru - 12,3 tone, aluminiu - 13 tone, fontă - 5,5 tone.

În perioada următoare, ca urmare a indicațiilor și sarcinilor trasate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul vizitei de lucru în Valea Jiului, colectivul nostru îi revin sarcini, deosebit de importante în ceea ce privește îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan și în asigurarea pieselor de schimb și a dispo-

zițiilor de mecanizare necesare activității din subteran. Semnificativ de consemnat este faptul că și în această lună noi avem condiții optime de realizare a sarcinilor de plan. Ne preocupăm în mod deosebit asigurarea pieselor de schimb. În acest sens comitetul de partid, conducerea tehnică a întreprinderii, a făcut un minuțios program de măsuri care vizează lărgirea gamei de piese de schimb care sînt deja asimilate și asimilarea de noi repere și subansamble. Pînă în prezent, de pildă, noi am asimilat peste 780 de repere, urmînd ca în perioada care a mai rămas din acest an să mai asimilăm încă 3-400 bucăți de asemenea repere.

Dr. ing. Anton BACU,
directorul
I. R. I. U. M. Petroșani

(Continuare în pag. a 2-a.)

Plusuri la extracția de cărbune cocsificabil

Colectivul sectorului I al I. M. Bărbăteni s-a remarcat în această lună prin constanța cu care a reușit să extragă zilnic producții de cărbune cocsificabil peste prevederi. Ca urmare, bilanțul primei decade a lunii a fost încheiat pe sector cu un plus de 723 tone de cărbune la indicatorul producție fizică și cu o depășire medie de 250 kg/post la productivitatea muncii în abataje. Succese notabile în realizarea sarcinilor de plan înregistrează brigăzile din abatajele frontale conduse de Ioan Popescu, Mihai Kovacs și Nicolae Roșu, precum și brigada de pregătire condusă de Pompei Tomolea. Cu acest rezultat, colectivul sectorului I deține locul I al întrecerii sectoarelor I. M. Bărbăteni în această lună și de la începutul anului.

Înalte cote de împliniri profesionale

Personalul electromecanic al sectorului IV al I. M. Petrila se confruntă, pe drept cuvînt, cu marile probleme pe care le ridică extinderea și generalizarea tehnicilor moderne, de mare complexitate. Aceasta deosebit în sector, pe lângă alte utilaje, funcționează, acum, și trei complexe cu susținere și tăiere mecanizată, tip S.M.A.-2, de fabricație românească. În acest mod, peste 70 la sută din producția sectorului se extrage în abataje dotate cu tehnologia de vîrf în exploatarea cărbunelui. Dificultățile inerente la însușirea noului au fost însă depășite grație preocupărilor constante, alături de mineri, ale electricienilor și lăcătușilor. Rîdicîndu-și continuu ni-

Încheierea vizitei oficiale de prietenie în țara noastră a președintelui Republicii Arabe Egipt, Mohamed Hosni Mubarak

Vizita oficială de prietenie efectuată în țara noastră, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, de președintele Republicii Arabe Egipt, Mohamed Hosni Mubarak și doamna Suzanne Mubarak, s-a încheiat sîmbătă, 11 septembrie.

Noul dialog româno-egiptean la nivel înalt, înțelegerea convenite cu acest prilej se înscriu în contextul relațiilor tradiționale de prietenie statornice între țările și popoarele noastre, ca un moment deosebit de important în dezvoltarea colaborării pe multiple planuri dintre România și Egipt, în in-

tensificarea conlucrării lor pe arena internațională.

Solemnitatea plecării distinșilor oaspeți a avut loc pe aeroportul Otopeni.

Președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Republicii Arabe Egipt, Mohamed Hosni Mubarak, tovarășa Elena Ceaușescu și doamna Suzanne Mubarak au sosit împreună la aeroport. Sosirea celor doi șefi de stat a fost salutăată cu urale și ovații de reprezentanții populației Capitalei, care au dat expresie sentimentelor de prietenie ce leagă cele două popoare, dorinței lor de a dezvolta în continuare colaborarea româno-egipteană. În această at-

mosfera caldă, prietenească, s-a desfășurat ceremonia plecării oaspeților egipteni.

La scara avionului, președintele Nicolae Ceaușescu și Mohamed Hosni Mubarak și-au strîns cu căldură mîinile, s-au îmbrățișat. Tovarășa Elena Ceaușescu adresează, la rîndul său, cuvinte de rămas bun președintelui egiptean. Cu aceeași cordialitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu și-au luat rămas bun de la doamna Suzanne Mubarak.

Dînd glas satisfacției pentru rezultatele pozitive ale acestei vizite, numeroși cetățeni aflați pe aeroport au aplaudat cu însuflețire, au ovaționat îndelung pentru continua dezvoltare a prieteniei româno-egiptene, în folosul ambelor popoare, al cauzei păcii, securității și cooperării în întreaga lume.

La ora 8,30 aeronava prezidențială a decolat.

MIINE, TRANSMISIUNE DIRECTĂ LA POSTURILE DE RADIO ȘI TELEZIUNE

Mîine, în jurul orei 11.30, posturile de radio și televiziune vor transmite direct ceremonia sosirii președintelui Republicii Federale Nigeria, Alhaji Shehu Shagari, care, la invitația președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, va efectua o vizită oficială de prietenie în țara noastră.

La preparația de cuarț din Uricani, după calcinarea materiei prime, cuarțul, întreg materialul este pregătit pentru măcinare.

În imagine muncitorii Maria Kocsis, Adela Toader și Anișoara Florea, în plină activitate.

Foto: Șt. NEMECSEK

Fructele înțelepciunii

Cîteodată ne aducem aminte de unii oameni abia în tîrziu unor activități intense, deși ei, anonimi, își fac datoria conștiințos în fiecare zi. Cu aceste gânduri am descoperit la Iscroni un colectiv mic, al Centrului de preluare a fructelor de pădure. În aceste zile de campanie, cei cîțiva oameni nu mai prîdesc cu treaba, au fost preluate 80 tone zmeură, 45 tone afin, a venit deja vremea afinelor roșii, produse atît de căutate la export. Iată însă că, frigatehnistii și muncitorii de la preluări n-au stat cu mîinile în sîn, în restul anului. Bărbații au mai învățat o meserie, cea de dogar, Ion Diaconu, Aurică Drăganca și ceilalți au reparat astfel toate buldoierele centrului, ba chiar au confecționat și vreo 3000 de lădițe de ambalaj. Femeile au confecționat mături de muiele, vreo 24000, ceea ce echivalează cu o producție suplimentară de peste 100000 lei. Printre cele mai vrednice se află Dochia Vonica, Maria Praja, Elena Manciu, Ana Colda, Ilona Daniel și Ioan Priboianu.

— Dacă așteptam să ne „cadă” fructele, remarcă șeful centrului, Emil Părău, rezultatele ar fi fost mult mai modeste. Pe fiecare dintre noi ne interesează cît produce centrul, astfel ne facem cu adăvîrat datoria și, de ce să n-o spunem, veniturile noastre sînt mai mari.

Așadar, la Centrul de preluare a fructelor de pădure din Iscroni, în tot timpul anului, muncitorii și muncitorii sale culeg... fructele înțelepciunii.

Ion VULPE

În pagina a 3-a

De la o duminică la alta

MÎINE, 13 SEPTEMBRIE

Ziua pompierilor

A intrat în tradiție ca, în fiecare an, la 13 Septembrie, să se sărbătorească Ziua pompierilor din Republica Socialistă România, prilej de prețuire a activității oamenilor care își consacră întreaga putere de muncă și luptă nobilei misiuni de a apăra viața semenilor, proprietatea socialistă și bunurile personale împotriva incendiilor și a altor calamități.

Referindu-se la necesitatea îndeplinirii acestei îndatoriri, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU sublinia că „Trebuie să fim în stare să stingem incendiile când se produc, dar esențialul îl reprezintă măsurile de prevenire a incendiilor care aduc pagube serioase”.

Putem afirma că în prezent masele de oameni ai muncii din Valea Jiului cunosc normele de prevenire și stingere a incendiilor și le aplică cu responsabilitate sporită la locurile de muncă. De asemenea, a crescut competența conducătorilor de obiective, președinților comisiilor tehnice și formațiilor civile în îndeplinirea obligațiilor legale pe care le au în domeniul P.S.I. Toate acestea se concretizează în reducerea numărului de incendii cu peste 25 la sută, iar a pagubelor cu 30 la sută față de anul trecut. Este de evidențiat în acest sens activitatea desfășurată de comisiile tehnice și formațiile civile de pompieri din întreprinderile miniere Lonea, Petrița, Lupeni, Paroșeni, Vulcan, de la „Viscoza” Lupeni, U. E. Paroșeni, I.U.M.P. și altele.

Conducătorii obiectivelor socialiste, comisiile tehnice P.S.I. s-au preocupat permanent de pregătirea membrilor formațiilor civile de pompieri. Potrivit prevederilor Decretului 400/1981, s-a urmărit cu consecvență ca personalul muncitor să fie în măsură să asigure prevenirea și stingerea incendiilor la locul de muncă, ca în fiecare schimb să existe personal calificat în măsură să asigure intervenția operativă.

Concomitent cu eforturile pe care le fac pentru temeinica lor pregătire de luptă și politică, militarii pompieri din Petroșani se dovedesc la fel de harnici și în timpul liber pe care-l dăruiesc cu pasiune și folos treburilor din gospodăria agricolă ajutătoare a companiei. În orele libere ei au îngrijit culturile semănate pe cele 2,5 hectare care asigură necesarul de cartofi și alte legume pentru perioada de iarnă și pentru consumul curent.

Gospodăria agricolă ajutătoare a companiei, dispune și de un puternic sector zootehnic în care există un efectiv de peste 50 porcine. Acest efort s-a făcut și se face fără a neglija cîtusi de puțin programul pregătirii de luptă și politice, astfel că la toate controalele efectuate de comandamentul pompierilor, ale grupului de la Deva, s-au obținut calificative superioare, iar ciclul din acest an s-a încheiat cu calificativul de „foarte bine”, ceea ce a condus la acordarea titlului de subunitate de frunte pentru a 13-a oară consecutiv. Aceste rezultate sînt în evidență efortul neobosit al comuniștilor subunității noastre care s-au aflat permanent în fruntea acțiunilor. Îi amintesc pe Silviu Negrilă, Gheorghe Cioploiu, Mircea Nistor, Victor Vizante, Nicolae Ivănuși, Petru Jitea, Ioan Cocotă, Florica Virtopceanu și alții buni gospodari dar și fermi apărători ai vieții oamenilor și ai proprietății socialiste împotriva incendiilor și a calamităților.

Unitățile de pompieri, F.C.P. sînt chemate să acționeze în continuare, cu toată fermitatea, pentru ridicarea calității și eficienței întregii munci de prevenire și stingere a incendiilor și să antreneze în această nobile activitate toți cetățenii Văii Jiului.

Plut. adj. Ioan JITEA,
secretarul organizației de partid
a companiei de pompieri militari Petroșani

Autogospodărire

În orașul Petrița, alături de alte așezăminte sociale, se află și căminul de bătrîni. Din dorința de a afla cîte ceva despre acești oameni cu părul nins de povara anilor am vizitat căminul împreună cu directoarea lui, Elena Antohi, Peste tot domnea liniștea și curățenia. Am văzut aici o bucătărie strălucind de curățenie, echipată cu instalațiile necesare și încadrată cu un personal bine pregătit ca: Angela Iureșel, Hlina Enache și Ana Buliga.

Clubul căminului este dotat cu televizor și alte posibilități de petrecere folositoare a timpului.

De la Elena Antohi, Maria Clamba, șefa contabilității și Eugenia Dănilă am aflat că acest cămin dispune de o bază de apro-

comisiilor de Cruce Roșie din Valea Jiului, se află pregătite pentru „Săptămîna Crucii Roșii”. În acest an manifestările din „Săptămîna Crucii Roșii” au drept generic „Muncă, sănătate, pace”. Comitetele și comisiile de Cruce Roșie trebuie să se preocupe atît de pregătirea deschiderii festive a săptămîinii, care va avea loc în 19 septembrie, cît și de organizarea acțiunilor educativ-sanitare care vor continua pînă în ziua de 25 septembrie.

(Urmare din pag. 1)

Am asimilat cu bune rezultate lanțul transportor, supape, cilindri hidraulici pentru combinele de înaintare, lagăre, corp distribuție, reductor de presiune, diferite supape pentru agregatele de înaltă presiune. Executăm, de asemenea, cu bune rezultate elemente de hidraulică minieră cum ar fi cilindri hidraulici pentru combinele CA 1 și CA 2, pentru complexele mecanizate SMA-1 și SMA 2.

Ne preocupăm intens de confecționarea, din țevă indigenă, a primului lot de stâlpi SVJ. S-au realizat deja experimental 25 de bucăți. La ora actuală sînt în curs de execuție un lot de 250 de asemenea stâlpi cu care se va echipa un abataj frontal la una din unitățile noastre miniere. Desigur, acesta este numai începutul, vom merge în continuare, pe generalizarea experienței dobîndite în acest domeniu, pe intensificarea confecționării de stâlpi hidraulici din țevă indigenă. Acest lucru nu numai că va ajuta întreprinderile

miniere în sporirea producției de cărbune, ci va elimina total importurile necesare executării acestor elemente hidraulice. Fiind vorba de asimilări, consider că este necesar să amintesc faptul că, sub îndrumarea directă a comitetului de partid pe întreprindere, specialiștii

colectivul nostru acționează pentru diversificarea acestor dispozitive de mecanizare. Noțiunea de „mică mecanizare” consider că nu-și mai are locul, dat fiind faptul că activitatea de extracție impune proiectarea și executarea unor dispozitive de mecanizare cu care să se

necesară operației de montare a panoului din prefabricate; mașina tip MMA 500, necesară la lucrările de pregătire și deschideri pentru montarea profilurilor SG 29. Pentru transportul în subteran al materialelor sînt în execuție trei instalații de transport tip monorail pentru I. M. Lupeni. Avem, de asemenea, în vedere generalizarea sistemului de palletizare și transport containerizat al armăturilor de mină și țevilor flanșate. Pentru operația de montare și demontare a susținerilor mecanizate și a altor utilaje grele din subteran am executat prototipul unei pompe manuale de înaltă presiune, iar pentru instalațiile de sortare a cărbunelui am proiectat — în prezent este în execuție — un leier cu bare rotative de mare capacitate.

Acestea sînt numai cîteva din preocupările colectivului nostru privind asimilarea și executarea de piese de schimb și dispozitive de mecanizare, fierele ele sînt mult mai multe. Toate însă vizează același scop major — sporirea producției de cărbune. Colectivul nostru este ferm hotărît să-și intensifice acțiunile în acest domeniu, să sprijine — prin dotare cu piese de schimb și dispozitive — unitățile miniere în realizarea producției de cărbune și să-și îndeplinească în mod exemplar sarcinile ce-i revin din cuvîntarea secretarului general al partidului la adunarea populară din municipiul Petroșani.

ASIGURAREA PIESELOR DE SCHIMB

noștri se ocupă de asimilarea unor elemente de hidraulică de la complexele mecanizate precum și de asimilarea elementelor de legătură dintre susținere și transportor. Avem în program și asimilarea de piese de schimb pentru concașoare și pentru pistolul de pozare.

Referitor la preocupările noastre privind „mica mecanizare”, trebuie să subliniez faptul că, în urma indicațiilor date de secretarul general al partidului

poată ușura efortul fizic al minerilor, să sporească productivitatea muncii. Aceste dispozitive de mecanizare au pentru activitatea de extracție aceeași importanță ca toate utilajele și instalațiile ce se găsesc în dotarea întreprinderilor miniere. Trebuie să spun că în acest domeniu, colectivul nostru a trecut la proiectarea și executarea unor astfel de dispozitive. Între acestea amintim: mașina de montat panouri tip MMP-1000,

Vedere generală a modernului magazin de confecții din cadrul complexului Hermes Petroșani.

Foto: Șt. NEMECSEK

Înalte cote de împliniri profesionale

(Urmare din pag. 1)

alături de Niculiță Contea, cunoscut de toți ca „prietenul noilor încadrați” se evidențiază Mircea Crișan și, nu în ultimul rând Marin Tuțuc, care, grație policalificării, execută și vulcanizări la benzile transportoare. Un aport considerabil la buna desfășurare a procesului de producție îl au și electricienii nou încadrați, printre ei numărîndu-se Cornei Ilie, Gheorghe Ignaș și Ioan Matei.

Coordonați de inginerul Bella Mûnich, de maistrul Vasile Butuza și Ioan Timar, lăcătușii sectorului IV al I. M. Petrița au fost împărțiți în grupe specializate pe anumite lucrări răspundînd astfel, fiecare, de mersul extracției în abatajele de mare capacitate ale sectorului. „Elita” este constituită din lăcătușii profilați în executarea lucrărilor de întreținere și revizie ale complexelor mecanizate și ale combinelor cu care sînt dotate fronturile de cărbune respective. Dintre ei, o importantă contri-

bucție proprie aduc Nicolae Trifon, Ilie Țirlea, Eugen Secui și Mihai Teșăuan. La montarea și întreținerea transportoarelor, a coloanelor de aeraj și a instalațiilor de aer comprimat și de apă, un aport considerabil revine lăcătușilor Dumitru Maja, Florean Toma, Mihai Ciotir, Constantin Măgărea, Samuel Deac, Ștefan Rotaru, Francisc Nagy și Grigore Burada. Benzile transportoare sînt întreținute de Mihai Anghy și Alexandru Buzgău. Dumitru Brețoiu și Tudor Ungurea, nu alcătuiesc un fel de echipă „service”, executînd la suprafață unele operații dificile ori imposibile de realizat în subteran.

Iată-i, așadar, pe cei a căror deviză este „nici o tonă de cărbune să nu fie pierdută din cauza nefuncționării utilajelor!”. Toți dovedind deopotrivă competență, dăruire și devotament pentru desfășurarea în condiții optime a procesului de producție la cel mai mecanizat sector de producție al minei Petrița.

Recorduri... nedorite

Cetățeanul Iosif Rad din Lupeni ne scrie despre necazurile lui și ale vecinilor săi de pe strada Brașilor, în legătură cu alimentarea cu energie electrică a locuințelor lor.

De mai multă vreme, pe timp nefavorabil — ploaie, furtuni — s-a întrerupt de regulă alimentarea cu energie electrică a Oamenii au sesizat, au vădit cei de la intervenție, au reșus în funcțiune linia de alimentare cu energie ca, în scurt timp, să fie lipsiți din nou de curentul electric. Repetăm — pe timp nefavorabil.

Oamenii nu prea înțeleg, că ar exista motive ca de fiecare dată, pe timp nefavorabil, trebuie să sufere din cauza întreprinderilor de curent. Dar, ceea

NOTĂ

ce îi nemulțumește mai mult e faptul că în ultimul timp sînt lipsiți de acest necesar al vieții civilizate și în zilele frumoase. Și intreruperile intervine nu numai în cursul dimineții și amiezii, ci și în cursul serii, astfel încît oamenii apelează la luminări. Și, „ca paharul să fie plin”, în ultimul timp s-a atins un adevărat „record” al întreprinderilor. Bunăoară, între 13—16 august curentul electric pe stradă s-a întrerupt în fiecare zi, întreprinderi care o dată au durat 24 de ore, iar a doua oară 49 de ore! Și toate acestea fără ca cei ce trag ponoasele în urma întreprinderilor să fie anunțați în prealabil.

De loc... bucuroși de asemenea „surprize”, oamenii se întrebă și întrebăm și noi pe cei răspunzători dacă s-ar putea face lumină, adică ordine în alimentarea cu energie electrică a caselor străzii Brașilor din Lupeni.

Dan STEJARU

Vă informăm

• EXCURSIE. Azi, la ora 7, un grup de 40 de elevi ai Școlii generale nr. 1 din Petroșani au plecat într-o frumoasă și interesantă excursie în țara vecină și prietenă, Republica Populară Bulgară. Excursia este organizată prin B.T.T.

• PREGĂTIRI pentru „Săptămîna Crucii Roșii”. În atenția comitetelor și

• PROVIZII. Personalul unității de alimentație publică nr. 18 „Straja”, aparținînd I. C. S. Mixte Vulcan, și-a asigurat o parte din proviziile pentru iarnă. În „cămărilor” restaurantului se află deja 2700 kg castraveți, 1000 kg ardei gras la saramură, 460 kg pastă de ardei capia, 450 kg roșii și alte zarzavaturi în saramură. Continuă activitatea cu sortarea și conservarea altor legume.

• SEARA MUZICAL-DISTRACTIVĂ. Astăzi, începînd de la ora 19, în sala de dans a Casei de cultură din Petroșani are loc o seară muzical-distractivă pentru tineret.

• FOTBAL. Trei din cele patru divizionare C din Valea Jiului joacă azi, ora 11, acasă. Minerul Lupeni întâlnește pe Unirea Alba Iulia, Minerul Știmța Vulcan pe Victoria Călan, iar Minerul Anișoara pe Metalul Aiud.

În campionatul județean se întîlnesc C. F. R. Petroșani — Autobuzul Petroșani. Paringul Lonea — Preparatorul Lupeni și Sănătatea Vulcan — Măgura Pui. Ultimul meci se dispută pe terenul „Energia” din Paroșeni.

Rubrică realizată de
Toma ȚĂȚARCA

Vă informăm

De la o duminică la alta

CHEMAREA
MUNTILOR

Să ne cunoaștem patria

Știați că...

„România a fost printre primele zece țări din Europa care au introdus automobilul și a șasea țară din lume care a organizat concursuri de automobile? Primul concurs, la care au participat 9 echipe, a avut loc la 22 septembrie 1904 între București și Giurgiu. Pe traseu, din loc în loc se aflau postate trăsuri pentru... remorcarea concurenților rămași în pană. În timpul cursei o cioară, derutată în zbor, s-a lovit de unul dintre concurenți răndindu-l la cap.

„...țara noastră are cel mai mare efectiv de capre negre din Europa și chiar din lume? Urcând cărările spre piscurile Făgărașului, Retezatului, Piatra Craiului, Bucegilor și Paringului le putem urmări în timp ce se îndreaptă aten-te spre locurile cu iarbă sau spre adăpătoarele cu ochiuri de apă cristalină.

„...la Muzeul tehnicii populare din Sibiu se află macheta uneia din cele mai vechi galerii de mină pentru minereu aurifer? Prin mijlocul ei circulau pe șine din lemn vagoane pentru extragerea minereului din mină.

„...din 1900 și până în 1948, populația județului nostru a crescut anual în medie cu 65 de persoane? Iar din 1948 și până în prezent aceasta a sporit anual cu 7.616 persoane?

„...prima mare culegere de poezii românești intitulată „Poezii populare ale românilor“ a fost publicată de poetul Vasile Alecsandri în 1853?

„...în anul 1405, într-un spital din Oradea se foloseau pentru tratarea bolnavilor apele termale din zonă?

Culese de
ing. Ilie BREBEN

DIN ISTORIA UNOR VECHI CUVINTE (II)

Aminteam rândul trecut cuvântul **VATRĂ**. Toți cei care se trag din stirpea daco-romană îl cunosc. Astfel, aromânii pronunță vatra sau veatră, meglenoromânii — vatră, istoromânii — va-tră. El se găsește cu aproximativ aceeași pronunție în limba sârbă — vatra, ucraineană — vatrally, bulgară — vatra, slovacă — vatra, poloneză — watriwe, ungară — vatra, limbi în care cuvântul a fost împrumutat de la noi. Înțelesul daco-roman mai cuprindea noțiunea de foc, vatra, locul unde se face acesta, cuptor. Cu timpul, la noi cuvântul și-a îmbogățit sensurile. Cine nu știe spre exemplu ce înseamnă întoarcerea la vatră, lăsarea la vatră, luați de la vetrele lor și mai ales vatra strămoșească? În fond, totul se grupează în jurul unei vetre stabile, suficient de stabilă spre a-și păstra un loc de înviadat în linvistică. **VATRĂ înseamnă casă** fie ea chiar modestă, înseamnă o continuitate. Vatra stabilă (fapt arheologic bine confirmat în nenumărate exemple) semnifică o ocupație stabilă, iar o asemenea populație cu caracter predominant agricol, animată de sentimentul pământului, nu pleacă în necunoscut. **Vatra românilor înseamnă o întreagă psihologie,**

VATRĂ

un mic centru al universului, un punct de sprijin existențial. De-a lungul a douăzeci de secole, **cuvântul a semnificat permanența neamului.** Nici una din limbile care au împrumutat cuvântul de la noi, nu îi conferă atâtea sensuri. Rodul cuvântului nu se oprește însă aici. Cunoaștem o vatră a casei, o alta a satului și încă una de naștere, de obicei a unui popor. Toate acestea dovedesc aderența vorbitorilor la un anumit spațiu și, implicit, reflectarea pe plan psiholingvistic a acestei realități. **Vatra casei, de pildă, semnifică întreaga suprafață pe care s-a ridicat casa și acareturile.** Primii pași încă ezitanți, nesiguri, ai copilului, explorează lumea din vatra casei, iar universul i se deschide îndată ce păsește în vatra satului. Cîndva, în graul dac, vatra avea și înțelesul de cuptor (coctorium), cuvînt latin care aici a dislocat vechiul sens. Ca expresie a vieții sedentare de agricultori pricepuți, dacii au copt piine de griu în cuptorul-vatră și nimeni nu poate contesta această pașnică indeletnicire devreme ce până în zilele noastre se

găsește griu dacic păstrat în mărețele ruine de la Grădiște. Universul spiritual al cuvîntului îmbracă și alte zone semantice. Din vremurile vechi strămoșii s-au ridicat în apărarea vetrei, care semnifică libertatea. Plecați de la vetrele lor, au ieșit în calea năvălitorilor, veniți din patru vînturi și i-au înfruntat, fie ei persani, turci ori tătari. Dar, la capătul înfruntărilor, unde s-au întors moșii și strămoșii? La vatră! Iată, așadar pendularea istorică în timp a neamului: vatră — bătălie — vatră. Situat geograficește la în-tretăierea de interese a marilor imperii poporul nostru a cunoscut din plin vicisitudinile vremii. Ades, dușmanii i-au luat cum spune, chiar cenușa de pe vatră și totuși, ca prin miracol, reînviat neamului a învins. Veacuri de impulare n-au reușit să cîntească un popor din pămîntul care îi devenea tot mai strămoșesc. În mîntea unei comunități aflate pe drumuri (după unii „autori“) ar mai fi avut atîtea înțelesuri cuvîntul despre care discutăm? Il moșteneam noi, dacă ar fi dispărut dacii odată cu statul lor? Cînd spunem **VATRĂ**, numim istoria permanentei unui popor.

(Sfîrșit)

V. MORARU

Cronică nerimată (78)

- *Valul e efemer. Veșnic e numai zbcuciumul apelor.*
- *Disprețuim viespea nu pentru că înțepă, ci pentru că refuză să ne dea miere.*
- *Unii poeți sînt ca meteoriții. Decad ca să poată străluci o secundă.*
- *Cînd seacă mările, munții cresc.*
- *Bîrja este un adevăr văzut unilateral.*
- *Cerul sau tentativa de a mărgini nemărginirea.*
- *Era suficient de inteligentă ca să posede un soț și suficient de frumoasă ca să aibă cel puțin un iubit.*

Valeriu BUTULESCU

REBUS :: REBUS :: REBUS

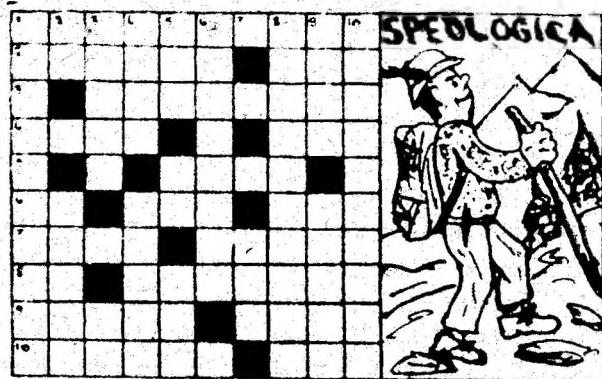
ORIZONTAL: 1) Crește din vatră; 2) Pămînturi — Vorba lui Ursus Spaleus; 3) Oamenii adîncurilor; 4) Alai incurcat — Localitate în Franța; 5) Orificii pentru respirație; 6) 16 caverne! — Cap de tîgru! — Riu în R.F.G.; 7) Trăiesc în locuri greu accesibile — Motorul vieții; 8) Caiet! — Tîșnitoare naturală; 9) Trăiește în milul apelor — Tardiv la început!; 10) Cere speologic din Brașov — Comună în județul Olt.

VERTICAL: 1) Crește din tavan; 2) Cap de tavan! — Natural; 3) Joc cu... pietre (sing.) — Cupe!; 4) Merge ca rata — Umblă cu cortul; 5) Localitate în India — 3.14 — La intrarea în hrubă!; 6) Știința rocilor; 7) Bă-

tut la cap; 8) Nu se mai poate mișca; 9) Stat în Africa — Bun pentru cărat rucsacul; 10) Apărare în spate.

Dicționar: LUG, TIA, ANE.

Ionel BURDEA

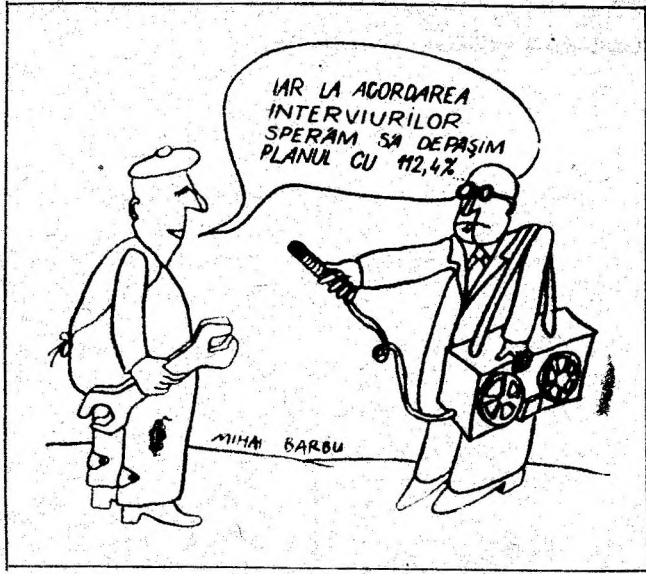
Din interes

PRINȚESA CAUTA PRINȚ

Prințesa Marie Antoinette Elisabeth Alexandra Irmgard Edda Charlotte Anhal își caută un soț. Și pentru a-l găsi, a plecat din R.F.G. cu avionul spre Statele Unite, unde speră să găsească un Făt Frumos... texan. Candidata la măriș nu este prea exigentă: alesul inimii ei va trebui să dispună nu de calități ca în povești, ci de... mari proprietăți funciare. Cu cit pămînturile stăpînite de el vor fi mai vaste, cu atît prințesa va fi mai mulțumită. De ce? Pentru că ea vrea să practice sportul hipic. Cel puțin așa susține o rudă a prințesei, care a însoțit-o în călătoria sa matrimonială peste Atlantic și care a mai precizat că principala sa rudă „nu are nevoie să i se facă curte“. Și, ca în orice poveste cu prințese, mai mulți texani — nu prinți, dar proprietari — s-au grăbit să-i pună la picioare inimile și rachurile lor.

DRAGOSTEA NU ARE VIRSTA

Pia Curioni, pînă nu demult o anonimă locuitoare a provinciei italiene Novara, a devenit peste noapte celebră. Nu singură, ci împreună cu Fulvio Cerutti, cu care s-a căsătorit legitim. Ce a stîrnit interesul într-un banal mariaj? Diferența de vîrstă dintre tinerii însurați: 65 de ani „Pia îmi place mai mult decît fetișcana de 20 de ani“, a afirmat soțul, care are 19 ani. Nicl soața, la cei 84 de ani ai ei, nu se plînge: se va numi „doamna marchiză“, alături de junele ei soț, care este marchiz. În ceea ce-i privește pe acesta, el a devenit stăpînul unei frumoase proprietăți funciare.

Poate mai mult decît oriunde în țară, aici, la poalele Paringului, atît de aproape de pădurile de brazi și foioase, ciupercile „tentează“ pe fiecare drumet îndrăgosit de natură, dar mai puțin cunoscător în ceea ce privește toxicitatea lor. Cunoșcînd toate acestea, și mai ales urmările nefaste privind intoxicația cu ciuperci (necomestibile bine-înțelese), e bine să știm, fără a intra în amănunte de specialitate, că ele se subîmpart în două categorii: termolabile și termostabile. Cu alte cuvinte, există ciuperci a căror toxicitate este distrusă la căldură (70-80°). Un exemplu îl constituie precunoscutele ghebe — care au pricinuit destule neplăceri din cauza necunoașterii a acestui amănunt. Nu se pregătesc murate, fără o prealabilă fierbere și a-runcare a apei în care au fiert și nici nu vom gusta tocănița pînă ce nu este gata.

Cea de-a doua categorie de substanțe toxice este cea al cărei efect nu este anulat de căldură — după fierbere sau frigere, ele rămînd la fel de toxice. În plus, efectul toxi-

cului se face simțit abia după 4—5 ore — timp în care toxina a trecut în circuitul sanguin, mortalitatea survenind în unele cazuri în proporție de 90 la sută. Pentru a evita toate acestea, există o singură soluție: **cunoașterea foarte exactă a ciupercilor comestibile, dar tot atît de bine și a celor toxice.**

Deși există mai multe familii de ciuperci care au specii toxice, mă voi opri asupra familiei Amanitelor, ele bătînd recordul confuziilor intrucît aici găsim delicioasele crăițe alături de cele mai toxice ciuperci. Să le cunoaștem, deci. Ele apar din pămînt sub forma unui ou alb din care se dezvoltă corpul de fructificare, o ciupercă de formă perfect rotundă care la început prezintă un voal din care rămîne pe picior un rest sub forma unui gulerăș, sau inel. Dacă ne vom apleca asupra prea binecunoscutei „muscărițe“ sau „pălăria șarpelui“ cum i se mai spune, „fotogenica“ ciupercă portocalie

Tentația ciupercilor

cu pete albe, îi vom putea distinge toate caracterele. Toată lumea o cunoaște ca și cum ar fi unica ciupercă toxică și totuși se fac uneori grave confuzii. Motivul? Există în aceeași familie o ciupercă foarte căutată — crăița portocalie (Amanita cesareea). Ea este fără pete albe pe pălărie și, spre deosebire de Amanita muscaria, are lamele precum și piciorul, de

și este marcată de o suferință îndelungată. Este cazul amanitei panterina sau „buretele pestriț“ și phalloides — „buretele viperei“, cum mai este denumită în popor. Deci, să le cunoaștem foarte bine. Caracterele „de clasă“ ale **buretelui viperei**, de obicei verde măsliniu, poate prezenta varietăți de galben verzui sau galben ca lămîia, mai închis la centru. Suprafața pălăriei este netedă, prezentînd mici striuri fine, brune, negre sub forma unor raze ce pleacă din centru către margine. Lamele sînt albe cu nuanțe verzui sau galbene. Piciorul este însă foarte caracteristic: sub pălărie, deasupra inelului fiind verzui adeseori pătat în zig-zag, sub inel, cu verde. Toate aceste caractere nefiind de natură a inspira încredere, de obicei ciupercile tinere nu produc confuzii. În cazul ciupercilor bătrîne însă, adeseori culoarea degradîndu-se spre brun-verzui, ciupercă poate fi confundată, de neavizați, cu u-

nele specii comestibile de rusulacee.

Cam în aceeași situație ajunge, și poate chiar mai des, **buretele pestriț** care poate fi confundat cu burețele șerpesc sau cu o altă amanită apreciată și anume specia rubescens. Aceasta, datorită faptului că atît buretele pestriț cît și celelalte două au aceeași culoare a pălăriei — brună, cu nuanțe spre verde sau spre roșu, cu scame sau pete albe. Diferențele sînt foarte clare pentru cei care au învățat să le cunoască, nu însă îndeajuns pentru amatorii de duminică și pe care îi sfăluim să nu se aventureze în culegerea ciupercilor brune, cu solzi sau pete pe pălărie. Este deosebit de riscant, procentul de mortalitate fiind între 60—80 la sută din intoxicați. Așadar, recomandabilă este procurarea ciupercilor de pe piață, de la persoane ale căror cunoștințe au fost verificate și atestate printr-un buletin de analiză, ei purtînd cușonul cu numele și adresa.

Chimist
Olimpia ALMĂȘAN

Pe teme de sezon

culoare galbenă, în timp ce muscărița are lamele și piciorul albe. Deci, pentru a deosebi o adevărată „crăiță“ de una falsă, este suficient să privim culoarea lamelor și a piciorului, care trebuie să fie galbene, altfel riscăm o internare la spital.

Există însă, în aceeași clasă de ciuperci, alte două specii a căror toxicitate nu iartă — supra-viețuirea fiind în proporție de numai 10-15 la sută

ACTUALITATEA ÎN LUME

Încheierea lucrărilor Congresului național al P.C. Chinez

BEIJING 11 (Agerpres). — La Beijing s-au încheiat, sâmbătă, lucrările celui de-al XII-lea Congres național al Partidului Comunist Chinez — transmisie agenția China Nouă. Sedința de închidere a fost prezidată de tovarășul Hu Yaobang.

După alegerea, în ședința plenară de vineri, a celor 210 membri ai Comitetului Central al partidului și a celor 172 membri

ai Comisiei Centrale Consultative, în ședința finală de sâmbătă au fost aleși cei 138 de membri supleanți ai Comitetului Central, precum și cei 132 membri ai Comisiei Centrale pentru Controlul Disciplinării.

Congresul a adoptat o serie de rezoluții, prin care a aprobat Raportul de activitate al Comitetului Central, noul statut al partidului și Raportul

Comisiei Centrale pentru Controlul Disciplinării.

Cuvîntul de închidere a lucrărilor congresului a fost rostit de tovarășul Li Xiannian, care, evidențiind însemnătatea acestui forum al comunistilor chinezi, a exprimat încrederea că întregul popor, sub conducerea P. C. Chinez, va obține în următorii ani noi victorii, prin traducerea în viață a hotărîrilor Congresului al XII-lea.

de a investiga posibilitatea de formare a unui guvern cu cel mai larg sprijin parlamentar sau cu cel mai larg sprijin posibil", a precizat un purtător de cuvînt oficial.

GUVERNUL FEDERAL AL NIGERIEI A DECIS luarea unor măsuri eficiente de combatere a malariei, boală care se situează în această țară, pe primul loc al cauzelor mortalității.

● ÎN CAPITALA FILIPINELOR S-AU ÎNCHIEIAT lucrările celei de-a VIII-a sesiuni a Comitetului ONU pentru corporațiile transnaționale, consacrate, în principal, analizei activității firmelor occidentale în R.S.A. La reuniune au participat delegații din peste 40 de state membre ale Comisiei.

REGINA BEATRIX A OLANDEI l-a însărcinat pe Jos Van Kemenade, fost ministru al educației din partea Partidului Muncii, cu o misiune de informare în vederea sondării posibilităților de alcătuire a unui nou cabinet. Misiunea lui Kemenade este

Prezențe românești peste hotare

ROMA 11 (Agerpres). — S-a încheiat tradiționalul festival internațional de muzică de la Benevento (Italia). Concertul final, dedicat păcii, a fost organizat cu participarea orchestrei și corului Filarmonicii din Craiova, bucurându-se de un deosebit succes.

La concert a fost prezent primarul orașului Benevento, care, în cuvîntul său, s-a referit la bunele relații existente între România și Italia, în domeniul cultural, arătînd că spectacolul organizat în încheierea festivalului reprezintă un omagiu adus țării noastre pentru contribuția sa la pacea și colaborarea internațională.

MEMENTO

FILME

12 SEPTEMBRIE

PETROȘANI — 7 Noembrie: Cinci pentru infern; Unirea: Întoarce-te și mai privește o dată.

PETRILA: Un echipaj pentru Singapore.

LONEA: Polițistul ghinionist.

ANINOASA: Iubirea are multe fețe.

VULCAN: Lanțul amintirilor, I-II.

LUPENI: Trandafirul galben.

URICANI: Ostacii de la Bela Vista, I-II.

13 SEPTEMBRIE

PETROȘANI — 7 Noembrie: Trandafirul galben; Unirea: Un prieten pierdut.

PETRILA: Un echipaj pentru Singapore.

LONEA: Bronco Billy.

VULCAN: Oglinda spartă.

LUPENI: Cununa patriei.

URICANI: Pietonii aerului.

TV

12 SEPTEMBRIE

8,00 Școala în viitorul an de învățămînt; 8,40 Omul și sănătatea; 9,00 De strajă patriei; 9,30 Bucuriile muzicii; 10,00 Viața satului; 11,45 Lumina copiilor; 13,00 Album duminical; 15,40 Teatru în serial: „Mușatinii”; 16,45 Repere nigeriene; 17,00 Telesport: Campionatele europene de atletism; 18,40 Micul ecran pentru cei mici; 19,00 Telediscur; 19,25 Călătorie prin țara mea; 19,55 Cîntarea României. Județul Bacău; 20,45 Film artistic: „O cursă în Munții Stîncosi”; 22,20 Telediscur; 22,30 Studioul muzicii ușoare.

13 SEPTEMBRIE
In jurul orei 11,30 — Transmisiune directă de la aeroportul Otopeni: ceremonia sosirii președintelui Republicii Federale Nigeria, Alhaji Shehu Shagari.

15,00 Emisiune în limba maghiară; 17,50 1001 de seri; 20,00 Telediscur; 20,25 Orizont tehnico-științific; 20,45 Cadran mondial; 21,05 Roman foileton: Pastorală '43. Ultimul episod; 21,50 Telediscur; 22,00 Din albumul celor mai frumoase melodii populare.

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

Fotbal, divizia A: F. C. Argeș—Jiul Petroșani 4-0 (2-0)

Replică sub orice critică

„Seria” piteșteană de victorii are o explicație foarte simplă — chemați la ordine după debutul cu stingul, fotbalistii din Trivale s-au dăruit trup și suflet culorilor argeșene, „punctînd” maxim la Vilcea și Iași, echipa lui Dobrin a revenit printre protagonistele primei divizii Copleștii de faima „șnurului” de victorii ale adversarilor, reprezentanții culorilor miniere din Vale s-au lăsat dominați, înclinînd steagul din minutul 33; după ocaziile ratate de Radu II și Nica, la fază în careul lui Caval, arbitru orădean

Neșu a indicat lovitură de pedeapsă. Transformarea precisă a îmbogățit zestrea de golgeter a lui Radu II. Ofensiva gazdelor s-a materializat apoi prin bara lui Nica (22) și un nou gol (38) de această dată înscris de Turcu, după o cursă solitară spre poarta Jiului.

Și după pauză, apărarea Jiului a gafat în numeroase rînduri, motiv pentru care Rusu și Vizitiu au fost înlocuiți. Mărirea handicapului s-a datorat coechipierului lor Neagu, care a respins defectuos, cu capul șutul centrare expe-

dlat de Nica (57). Patru minute mai tîrziu, Moiceanu a încheiat recitalul golurilor, cele mai multe în etapa a VI-a. Victoria fiind asigurată, antrenorul Dobrin și-a permis, spre deliciul galeriei, să introducă în teren pe jucătorul... Dobrin, alături de secundul său Cirstea. Finalul a găsit o echipă oaspete debusolată, fără ambiții, a cărei soartă amenințată să devină îngrijorătoare. Altădată, piteștenii se temeau în propriul gazon de șuturile lui Sălă-

gean sau Dina. Mai exact, pe la începutul verii...

Cu toată amărăciunea înfrîngerii, fair play-ul ne obligă să aplaudăm turul de forță al formației lui Dobrin, care și-a însușit bine învățămintele din eșecurile precedente. Pe jucătorii noștri cine-i pune la punct? Dar asupra acestei partide vom reveni în numărul de marți...

JIUL: Cavai — P. Grigore, Rusu (Dina), Vizitiu (Sălăgean), Stana — Șumulanșchi, Varga, M. Marian, Neagu — Lăsceni, Băluță.

Ion VULPE

Combinatul minier Valea Jiului

Sectorul central de mecanizare Cîmpu lui Neag

Încadreză

- doi primitori distribuitori
- buldozeriști
- excavatoriști
- mecanici întreținere utilaje construcții
- sudori
- electricieni auto
- muncitori necalificați în vederea calificării în meseria de mecanic utilaje.

Încadrarea se face conform Legii 57/1974.

Persoanele interesate se pot adresa la sediul sectorului din Cariera Cîmpu lui Neag.

Autobaza uzină de transport local Petroșani

încadreză de urgență

— mecanici auto

Informații suplimentare la biroul personal, telefon 43328 sau 43622.

Centrul de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru utilaj minier (CCSITUM) Satu Mare, filiala Petroșani

încadreză de urgență

— ingineri pentru activitatea de cercetare-proiectare.

Informații suplimentare la telefon 42964.

Întreprinderea de construcții și montaje miniere Petroșani

strada Mihai Viteazul, nr. 11, încadreză

zilnic pentru șantierele Petrila, Livezeni, Vulcan, Lupeni și Uricani.

— pensionați cu limită de vîrstă pe o perioadă de 3 luni (care nu au mai lucrat în anul 1982) în meseriile de zidari, dulgheri, fimplari, instalatori sanitaristi și încălzire, betonisti, geamgii, lăcătuși-montatori și tinichigii

— fineri absolvenți cu 10 clase pentru calificare în meseriile de dulgheri, lăcătuși, mecanici auto

— muncitori calificați în meseriile de dulgheri, zidari, instalatori încălzire centrală, electricieni, lăcătuși, fimplari și mozaicari

— muncitori necalificați (bărbați) de la vîrsta de 17 ani împliniți

Retribuția se face în acord și acord global.

Relații suplimentare se pot obține zilnic de la biroul personal al întreprinderii, telefon 42670, interior 41.

Mica publicitate

VIND Mercedes 190 D (tamponat). Adresați Aleea Muncii, bloc C 22/12 Vulcan. (1 063)
VIND garaj demontabil. Adresați str. Aușelu, nr. 13 Lonea. (1 066)
VIND urgent motocicletă MZ 125 cmc, stare bună. cu piese schimb. Petrila, 8 Marie, bîoc 49, sc. A, ap 2. (1 060)
PIERDUT legitimație de serviciu pe numele Costea Vlarel Ioan, eliberată de preparatia Petrila. O declar nulă. (1 059)
PIERDUT parafă cu înscrisul Dr. Gârbea Călin. O declar nulă. (1 061)

ANUNȚ DE FAMILIE

VIRGIL, soț, Aina, fiică, anunță cu profundă durere împlinirea a 15 ani de la dispariția scumpei lor

MARIA DESROBITU

Nu vom uita niciodată chipul ei blînd și drag. (1 064)